

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้ประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารใช้วางแผนและส่งเสริมการพัฒนาบทบาทและศักยภาพของผู้ประเมินประจำศาลจังหวัดพิษณุโลก โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบด้วยคำบรรยายตามลำดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้ คือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแปรต้น ที่ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ต่อเดือน และความเกี่ยวข้องกับคดี เป็นแบบสอบถามลักษณะให้เลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อบทบาทของผู้ประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับบทบาทของผู้ประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อบทบาทของผู้ประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

- ค่าร้อยละ (Per centage Distribution)
- ค่าสถิติทดสอบ (t-test)
- ค่าสถิติทดสอบ (F-test)
- ค่าสถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution)
- ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)
- ค่าสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแปรต้น ที่ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ต่อเดือน และความเกี่ยวข้องกับคดี เป็นแบบสอบถามลักษณะให้เลือกตอบ (Checklists) โดยผู้วิจัยใช้สถิติค่าสถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage Distribution)

ตาราง 4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	176	55.2
หญิง	143	44.8
รวม	319	100

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.2 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.8

ตาราง 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 25 ปี	7	2.2
26 – 30 ปี	30	9.4
31 – 35 ปี	50	15.7
36 – 40 ปี	91	28.6
41 – 60 ปี	131	41
61 ปีขึ้นไป	10	3.1
รวม	319	100

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.6 อายุระหว่าง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.7 อายุระหว่าง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.4 อายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.1 และอายุระหว่าง 18 -25 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	65	20.4
สมรส	202	63.3
หย่าร้าง	29	9.1
แยกกันอยู่	23	7.2
รวม	319	100

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมาคือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 20.4 สถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 9.1 และสถานภาพแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	121	38
ปริญญาตรี	176	55.2
ปริญญาโท	22	6.8
สูงกว่าปริญญาโท	-	-
รวม	319	100

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาคือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 38 ระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	22	6.8
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	141	44.2
พนักงานบริษัทเอกชน	57	17.9
รับจ้าง/เกษตรกร	54	17
อื่นๆ	45	14.1
รวม	319	100

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 44.2 รองลงมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 17.9 รับจ้าง/เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 17 อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 14.1 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน

ระดับรายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
5,001 – 10,000 บาท	24	7.5
10,001 – 15,000 บาท	42	13.2
15,001 – 20,000 บาท	52	16.3
20,001 – 25,000 บาท	40	12.5
มากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป	161	50.5
รวม	319	100

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อเดือนมากกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.3 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.2 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.5 และรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับคดี

ความเกี่ยวข้องกับคดี	จำนวน	ร้อยละ
โจทก์	67	21
จำเลย	102	32
ผู้เสียหาย	36	11.3
ทนายโจทก์	65	20.4
ทนายจำเลย	49	15.3
รวม	319	100

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับคดีในฐานะจำเลย คิดเป็นร้อยละ 32 รองลงมาคือ โจทก์ คิดเป็นร้อยละ 21 ทนายโจทก์ คิดเป็นร้อยละ 20.4 ทนายจำเลย คิดเป็นร้อยละ 15.3 และผู้เสียหาย คิดเป็นร้อยละ 11.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินประណต่อการใกล้เคียงข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ โดยผู้วิจัยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินต่อการใกล้เคียงข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 ด้าน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปรผล
ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก	3.81	0.49	มาก
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.90	0.49	มาก
ด้านความรู้ความสามารถ	2.97	0.59	ปานกลาง
ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้	3.31	0.57	ปานกลาง
รวม	3.50	0.41	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินต่อการใกล้เคียงข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.50, S.D.=0.41$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.90, S.D.=0.49$) รองลงมาคือ ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.81, S.D.=0.49$) ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.31, S.D.=0.57$) และด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.97, S.D.=0.59$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย
ที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินประណต่อกรไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัด
พิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก

ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. ผู้ประเมินประណมีการเตรียมการปฏิบัติหน้าที่ โดยการแสวงหาข้อมูลไว้พร้อมก่อนดำเนินการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	3.19	0.94	ปานกลาง
2. ผู้ประเมินประណมีความสุขภาพเรียบร้อย แต่งกาย สุภาพ ถูกต้องตามกาลเทศะ และมีธรรมาศัยไมตรี ดิงาม	4.42	0.58	มาก
3. ผู้ประเมินประណใช้ความสุภาพในการทำความ เข้าใจในข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆที่เกี่ยวกับ ข้อพิพาท	3.40	0.85	ปานกลาง
4. ผู้ประเมินประណไม่มีการแทรกแซงหรือโน้มหน้า บุคคลที่ตนรู้จักเป็นคู่ความให้เกิดความเกรงใจ	3.66	0.83	มาก
5. ผู้ประเมินประណไม่ให้คำมั่น หรือรับประกันว่า คู่ความจะสามารถตกลงกันได้ หรือให้สัญญาว่าจะ เกิดผลอย่างหนึ่งอย่างใดที่สมประโยชน์แก่คู่ความ	4.36	0.72	มาก
6. ผู้ประเมินประណไม่ใช้อำนาจหน้าที่ใดๆในการ ตัดสินหรือชี้ขาดข้อพิพาท หรือออกคำสั่งให้คู่ความ ทำการอย่างหนึ่งอย่างใด	3.78	0.80	มาก
7. ผู้ประเมินประណไม่ใช้อิทธิพลใดๆเพื่อให้คู่ความ ยอมรับแนวทางตามความคิดเห็นของตน	3.43	0.83	ปานกลาง
8. ผู้ประเมินประណไม่วาดอ้างเพื่อแสวงหา ผลประโยชน์จากบุคคลภายนอกเพื่อให้ตนได้รับ การยกเว้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของ ทางราชการ	4.26	0.79	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9. ผู้ประนีประนอมมีความตั้งใจ และอุทิศตน แม้จะต้องใช้เวลานานและนัดใกล้เกลียดหลายครั้ง ก็ตาม	3.56	0.79	มาก
10. ผู้ประนีประนอมอำนวยความสะดวกแก่คู่ความ โดยการยุติข้อพิพาทด้วยความพอใจของทุกฝ่าย	4.12	0.80	มาก
รวม	3.81	0.79	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.81, S.D.=0.79$) เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2 ผู้ประนีประนอมมีความสุภาพเรียบร้อย แต่งกายสุภาพ ถูกต้องตามกาลเทศะ และมีอัธยาศัยไมตรีดีงาม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.42, S.D.=0.58$) รองลงมาคือ ข้อ 5 ผู้ประนีประนอมไม่ให้คำมั่น หรือรับประกันว่าคู่ความจะสามารถตกลงกันได้ หรือให้สัญญาว่าจะเกิดผลอย่างหนึ่งอย่างใดที่สมประโยชน์แก่คู่ความ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.36, S.D.=0.72$) ข้อ 8 ผู้ประนีประนอมไม่วาดอ้างเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากบุคคลภายนอกเพื่อให้ตนได้รับการยกเว้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.26, S.D.=0.79$) ข้อ 10 ผู้ประนีประนอมอำนวยความสะดวกแก่คู่ความโดยการยุติข้อพิพาทด้วยความพอใจของทุกฝ่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.12, S.D.=0.80$) ข้อ 6 ผู้ประนีประนอมไม่ใช้อำนาจหน้าที่ใด ๆ ในการตัดสินหรือชี้ขาดข้อพิพาท หรือออกคำสั่งให้คู่ความทำการอย่างหนึ่งอย่างใด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.78, S.D.=0.80$) ข้อ 4 ผู้ประนีประนอมไม่มีการแทรกแซงหรือโน้มน้าวบุคคลที่ตนรู้จักเป็นคู่ความให้เกิดความเกรงใจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.66, S.D.=0.83$) ข้อ 9 ผู้ประนีประนอมมีความตั้งใจ และอุทิศตนแม้จะต้องใช้เวลานานและนัดใกล้เกลียดหลายครั้งก็ตาม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.56, S.D.=0.79$) ข้อ 7 ผู้ประนีประนอมไม่ใช้อิทธิพลใด ๆ เพื่อให้คู่ความยอมรับแนวทางตามความคิดเห็นของตน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.43, S.D.=0.83$) ข้อ 3 ผู้ประนีประนอมใช้ความสุภาพในการทำความเข้าใจข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆที่เกี่ยวกับข้อพิพาท มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.40, S.D.=0.85$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1 ผู้ประนีประนอมมีการเตรียมการปฏิบัติหน้าที่โดยการแสวงหาข้อมูลไว้พร้อมก่อนดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.19, S.D.=0.94$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ด้านคุณธรรมจริยธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้ประเมินประเมินปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นกลาง ปราศจากอคติ และด้วยความระมัดระวัง	4.48	0.71	มาก
2. ผู้ประเมินประเมินประพฤติตนได้ถูกต้องตามกฎหมาย อยู่ในกรอบศีลธรรม และจริยธรรมเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของบุคคลทั่วไป	4.31	0.61	มาก
3. ผู้ประเมินประเมินอยู่ในมารยาทอันดีงาม ใช้กิริยาวาจาสุภาพแก่คู่ความทุกฝ่ายในขณะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	4.29	0.76	มาก
4. ผู้ประเมินประเมินไม่พูดหรือแสดงออกในลักษณะที่เป็นการเข้าข้างคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด	3.63	0.71	มาก
5. ผู้ประเมินประเมินไม่เรียกรับค่าตอบแทนประโยชน์หรือทรัพย์สินอื่นใดจากคู่ความในคดี	4.71	0.58	มากที่สุด
6. ผู้ประเมินประเมินไม่ยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาแทรกแซงกดดัน หรือใช้อิทธิพลใด ๆ อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ขาดความเป็นธรรม	3.88	0.80	มาก
7. ผู้ประเมินประเมินมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ชัดเจนในความเป็นกลางของตน	3.54	0.80	มาก
8. ผู้ประเมินประเมินปฏิบัติต่อคู่ความทุกฝ่ายเสมอเหมือนกันโดยปราศจากอคติ	3.92	0.74	มาก
9. ผู้ประเมินประเมินสามารถรักษาข้อมูลที่ได้รับจากคู่ความไว้เป็นความลับได้อย่างเคร่งครัด ไม่แพร่พรายให้บุคคลภายนอกทราบ	3.38	0.77	มาก
10. ผู้ประเมินประเมินเปิดเผยข้อเท็จจริงเพื่อไม่ให้คู่ความเกิดความสงสัยในความเป็นกลางของตนให้กับคู่ความทุกฝ่ายทราบโดยตลอด	2.96	0.97	ปานกลาง
รวม	3.91	0.74	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.91, S.D.=0.74$) เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5 ผู้ประนีประนอมไม่เรียกค่าตอบแทนประโยชน์หรือทรัพย์สินอื่นใดจากคู่ความในคดี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.71, S.D.=0.58$) รองลงมาคือ ข้อ 1 ผู้ประนีประนอมปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นกลาง ปราศจากอคติ และด้วยความระมัดระวัง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.48, S.D.=0.71$) ข้อ 2 ผู้ประนีประนอมประพฤติตนได้ถูกต้องตามกฎหมาย อยู่ในกรอบศีลธรรม และจริยธรรมเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของบุคคลทั่วไป มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.31, S.D.=0.61$) ข้อ 3 ผู้ประนีประนอมอยู่ในมารยาทอันดีงามใช้กิริยาวาจาสุภาพแก่คู่ความทุกฝ่ายในขณะดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.29, S.D.=0.76$) ข้อ 8 ผู้ประนีประนอมปฏิบัติต่อคู่ความทุกฝ่ายเสมอเหมือนกันโดยปราศจากอคติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.92, S.D.=0.74$) ข้อ 6 ผู้ประนีประนอมไม่ยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาแทรกแซงกดดัน หรือใช้อิทธิพลใดๆอันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ขาดความเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.88, S.D.=0.80$) ข้อ 4 ผู้ประนีประนอมไม่พูดหรือแสดงออกในลักษณะที่เป็นการเข้าข้างคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.63, S.D.=0.71$) ข้อ 7 ผู้ประนีประนอมมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ชัดเจนในความเป็นกลางของตน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.54, S.D.=0.80$) ข้อ 9 ผู้ประนีประนอมสามารถรักษาข้อมูลที่ได้รับจากคู่ความไว้เป็นความลับได้อย่างเคร่งครัด ไม่แพร่พรายให้บุคคลภายนอกทราบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.38, S.D.=0.77$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 10 ผู้ประนีประนอมเปิดเผยข้อเท็จจริง เพื่อไม่ให้คู่ความเกิดความสงสัยในความเป็นกลางของตนให้กับคู่ความทุกฝ่ายทราบโดยตลอด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.96, S.D.=0.97$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถ

ด้านความรู้ความสามารถ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้ประเมินประเมินมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างต้องแท้	3.01	0.73	ปานกลาง
2. ผู้ประเมินประเมินมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะในเรื่องที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นเป็นอย่างดี	2.75	0.91	ปานกลาง
3. ผู้ประเมินประเมินเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับคู่ความได้	3.38	0.70	ปานกลาง
4. ผู้ประเมินประเมินมีความรู้ความเข้าใจผลกระทบทางได้ทางเสียบนพื้นฐานของข้อมูลที่เพียงพอ	2.81	0.76	ปานกลาง
5. ผู้ประเมินประเมินสามารถนำความรู้ เทคนิค และวิธีการไกล่เกลี่ยหลากหลายรูปแบบมาใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้อย่างเหมาะสม	2.64	0.89	ปานกลาง
6. ผู้ประเมินประเมินเข้าใจปัญหาและความต้องการของคู่ความตลอดจนการหาข้อตกลงหรือเงื่อนไขที่ทุกฝ่ายพึงพอใจได้	3.09	0.82	ปานกลาง
7. ผู้ประเมินประเมินสามารถสร้างบรรยากาศด้วยความเป็นกันเองในขณะที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	3.03	0.86	ปานกลาง
8. ผู้ประเมินประเมินสามารถควบคุมและดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง	3.05	0.93	ปานกลาง
9. ผู้ประเมินประเมินสามารถสร้างความพึงพอใจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้กับคู่ความได้	3.49	0.64	ปานกลาง
10. ผู้ประเมินประเมินสามารถให้การช่วยเหลือ แนะนำในการร่างหรือตรวจสอบสัญญาประเมินประเมินยอมความให้มีความเป็นธรรมและไม่ขัดต่อกฎหมายได้	2.50	0.94	น้อย
รวม	2.97	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =2.97,S.D.=0.81) เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 9 ผู้ประนีประนอมสามารถสร้างความพึงพอใจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้กับคู่ความได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.49,S.D.=0.64) รองลงมาคือ ข้อ 3 ผู้ประนีประนอมเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและสร้างความเชื่อมั่นให้กับคู่ความได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.38,S.D.=0.70) ข้อ 6 ผู้ประนีประนอมเข้าใจปัญหาและความต้องการของคู่ความตลอดจนการหาข้อตกลงหรือเงื่อนไขที่ทุกฝ่ายพึงพอใจได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.09,S.D.=0.82) ข้อ 8 ผู้ประนีประนอมสามารถควบคุมและดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.05,S.D.=0.93) ข้อ 7 ผู้ประนีประนอมสามารถสร้างบรรยากาศด้วยความเป็นกันเองในขณะที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.03,S.D.=0.86) ข้อ 1 ผู้ประนีประนอมมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างถ่องแท้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.01,S.D.=0.73) ข้อ 4 ผู้ประนีประนอมมีความรู้ความเข้าใจในผลกระทบทางได้ทางเสียบนพื้นฐานของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =2.81,S.D.=0.76) ข้อ 2 ผู้ประนีประนอมมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะในเรื่องที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =2.75,S.D.=0.91) ข้อ 5 ผู้ประนีประนอมสามารถนำความรู้ เทคนิค และวิธีการไกล่เกลี่ยหลากหลายรูปแบบมาใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =2.64,S.D.=0.89) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 10 ผู้ประนีประนอมสามารถให้การช่วยเหลือแนะนำในการร่างหรือตรวจสอบสัญญาประนีประนอมยอมความให้มีความเป็นธรรม และไม่ขัดต่อกฎหมายได้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =2.50,S.D.=0.94)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้

ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้	\bar{X}	S.D.	แปรผล
1. ผู้ประนีประนอมปฏิบัติหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเสมือนหนึ่งตนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกช่วยเหลือ และส่งเสริมให้คู่ความสามารถตกลงกันได้	3.87	0.65	มาก
2. ผู้ประนีประนอมช่วยเหลือ และสนับสนุนคู่ความในการพิจารณาแนวทาง ตลอดจนข้อดีข้อเสียของแต่ละแนวทาง เพื่อให้คู่ความบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้	3.32	0.83	ปานกลาง
3. ผู้ประนีประนอมคอยอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเจรจา ระหว่างคู่ความ เช่น การจัดเรื่องการประชุมให้เรียบร้อยก่อนการเจรจา	2.86	0.85	ปานกลาง
4. ผู้ประนีประนอมแนะนำช่วยเหลือคู่ความในการประเมินค่าใช้จ่ายความเสียหาย และประโยชน์จากการเจรจาทกลงกันได้	3.33	0.92	ปานกลาง
5. ผู้ประนีประนอมอธิบาย และให้ความรู้แก่คู่ความเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย และทำการเจรจาระหว่างคู่ความได้อย่างต่อเนื่อง	2.96	0.96	ปานกลาง
6. ผู้ประนีประนอมเสริมสร้างทัศนคติ และความเข้าใจของคู่ความแต่ละฝ่ายที่มีต่อกันให้ดีขึ้น	3.89	0.78	มาก
7. ผู้ประนีประนอมใช้วิธียกข้อสงสัยขึ้นให้คู่ความเกิดความเข้าใจในความคิดเห็นของฝ่ายตรงกันข้ามโดยใช้วิธีการตั้งคำถาม	2.78	0.92	ปานกลาง
8. ผู้ประนีประนอมช่วยเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างคู่ความโดยทำให้คู่ความแต่ละฝ่ายเข้าใจในสิ่งที่คู่ความอีกฝ่ายกำลังพูดถึง	2.88	0.95	ปานกลาง

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสาน ความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้	\bar{X}	S.D.	แปรผล
9. ผู้ประนีประนอมพูดจาไกล่เกลี่ยโน้มน้าวให้คู่ความ อ่อนลงเข้าหากัน และทำให้การเจรจาเกิดความ คาดหวังถึงผลสำเร็จได้	3.99	0.72	มาก
10. ผู้ประนีประนอมใช้วิธีค้นหาข้อเท็จจริงว่าคู่ความ ต้องการสิ่งใดเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันใน อนาคตมากกว่าการพิจารณาจากข้อกฎหมาย	3.30	1.09	ปานกลาง
รวม	3.31	0.86	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.31, S.D.=0.86$) เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 9 ผู้ประนีประนอมพูดจาไกล่เกลี่ยโน้มน้าวให้คู่ความอ่อนลงเข้าหากัน และทำให้การเจรจาเกิดความคาดหวังถึงผลสำเร็จได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.99, S.D.=0.72$) รองลงมาคือ ข้อ 6 ผู้ประนีประนอมเสริมสร้างทัศนคติ และความเข้าใจของคู่ความแต่ละฝ่ายที่มีต่อกันให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.89, S.D.=0.78$) ข้อ 1 ผู้ประนีประนอมปฏิบัติหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเสมือนหนึ่งตนเป็นผู้สนับสนุน อำนาจความสะดวก ช่วยเหลือ และส่งเสริมให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.87, S.D.=0.65$) ข้อ 4 ผู้ประนีประนอมแนะนำช่วยเหลือคู่ความในการประเมินค่าใช้จ่ายความเสียหาย และประโยชน์จากการเจรจาตกลงกันได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.33, S.D.=0.92$) ข้อ 2 ผู้ประนีประนอมช่วยเหลือ และสนับสนุนคู่ความในการพิจารณาแนวทาง ตลอดจนข้อดีข้อเสียของแต่ละแนวทาง เพื่อให้คู่ความบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.32, S.D.=0.83$) ข้อ 10 ผู้ประนีประนอมใช้วิธีค้นหาข้อเท็จจริงว่าคู่ความต้องการสิ่งใดเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในอนาคตมากกว่าการพิจารณาจากข้อกฎหมาย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.30, S.D.=1.09$) ข้อ 5 ผู้ประนีประนอมอธิบาย และให้ความรู้แก่คู่ความเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ย และทำการเจรจาระหว่างคู่ความได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.96, S.D.=0.96$) ข้อ 8 ผู้ประนีประนอมช่วยเหลือเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างคู่ความโดยทำให้คู่ความแต่ละฝ่ายเข้าใจในสิ่งที่คู่ความอีกฝ่ายกำลังพูดถึง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.88, S.D.=0.95$) ข้อ 3 ผู้ประนีประนอมคอยอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเจรจาระหว่างคู่ความ เช่น การจัดเรื่องการประชุมให้เรียบร้อยก่อนการเจรจา มีค่าเฉลี่ย

(\bar{X} =2.86,S.D.=0.85) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 ผู้ประนีประนอมใช้วิธียกข้อสงสัยขึ้นให้คู่ความเกิดความเข้าใจในความคิดเห็นของฝ่ายตรงกันข้ามโดยใช้วิธีการตั้งคำถามมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =2.78,S.D.=0.92)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

ด้าน	F	Sig	t	df	Sig.(2-tailed)
ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก	2.15	.14	.217	318	.828
			.218	310.68	.827
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	1.09	.29	-.799	318	.425
			-.796	298.50	.427
ด้านความรู้ความสามารถ	1.44	.23	-.077	318	.939
			-.076	282.97	.940
ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้	3.46	.06	-1.77	318	.077
			-1.75	284.18	.081

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 17 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก
จำแนกตามอายุ

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5	.197	.805	.546
ภายในกลุ่ม	314	.245		
รวม	319			

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 18 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5	.274	1.110	.355
ภายในกลุ่ม	314	.247		
รวม	319			

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 19 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอายุ

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5	.176	.494	.781
ภายในกลุ่ม	314	.356		
รวม	319			

จากตาราง 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 20 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุน
ประธานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามอายุ

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	5	.389	1.163	.327
ภายในกลุ่ม	314	.334		
รวม	319			

จากตาราง 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประธานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 21 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก
จำแนกตามสถานภาพการสมรส

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	.910	3.824	.010
ภายในกลุ่ม	316	.238		
รวม	319			

จากตาราง 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านพฤติกรรมและ
การแสดงออก จำแนกตามสถานภาพการสมรส

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
โสด	สมรส	-.22512*	.06958	.001
	หย่าร้าง	-.25735*	.10897	.019
	แยกกันอยู่	-.22186	.11655	.058
สมรส	โสด	.22512*	.06958	.001
	หย่าร้าง	-.03223	.09690	.740
	แยกกันอยู่	.00326	.10536	.975
หย่าร้าง	โสด	.25735*	.10897	.019
	สมรส	.03223	.09690	.740
	แยกกันอยู่	.03549	.13465	.792
แยกกันอยู่	โสด	.22186	.11655	.058
	สมรส	-.00326	.10536	.975
	หย่าร้าง	-.03549	.13465	.792

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 พบว่า สถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออกแตกต่างกันดังนี้คือ โสดกับสมรส และกับหย่าร้าง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 23 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตาม
สถานภาพการสมรส

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	1.693	7.242	.000
ภายในกลุ่ม	316	.234		
รวม	319			

จากตาราง 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านคุณธรรมจริยธรรม
จำแนกตามสถานภาพการสมรส

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
โสด	สมรส	-.28072 [*]	.06895	.000
	หย่าร้าง	-.41889 [*]	.10798	.000
	แยกกันอยู่	-.29590 [*]	.11549	.011
สมรส	โสด	.28072 [*]	.06895	.000
	หย่าร้าง	-.13817	.09602	.151
	แยกกันอยู่	-.01518	.10440	.884
หย่าร้าง	โสด	.41889 [*]	.10798	.000
	สมรส	.13817	.09602	.151
	แยกกันอยู่	.12299	.13343	.357
แยกกันอยู่	โสด	.29590 [*]	.11549	.011
	สมรส	.01518	.10440	.884
	หย่าร้าง	-.12299	.13343	.357

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 24 พบว่า สถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันดังนี้คือ โสดกับสมรสกับหย่าร้าง และกับแยกกันอยู่ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 25 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตาม
สถานภาพการสมรส

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	1.851	5.455	.001
ภายในกลุ่ม	316	.339		
รวม	319			

จากตาราง 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 26 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านความรู้ความสามารถ
จำแนกตามสถานภาพการสมรส

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
โสด	สมรส	-.24412*	.08308	.004
	หย่าร้าง	-.32393*	.13010	.013
	แยกกันอยู่	-.50712*	.13915	.000
สมรส	โสด	.24412*	.08308	.004
	หย่าร้าง	-.07981	.11569	.491
	แยกกันอยู่	-.26300*	.12579	.037
หย่าร้าง	โสด	.32393*	.13010	.013
	สมรส	.07981	.11569	.491
	แยกกันอยู่	-.18319	.16077	.255
แยกกันอยู่	โสด	.50712*	.13915	.000
	สมรส	.26300*	.12579	.037
	หย่าร้าง	.18319	.16077	.255

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 26 พบว่า สถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถแตกต่างกันดังนี้คือ โสดกับสมรสกับหย่าร้าง และกับแยกกันอยู่ และสมรสกับแยกกันอยู่ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 27 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุน
 ประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	1.051	3.199	.024
ภายในกลุ่ม	316	.328		
รวม	319			

จากตาราง 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีระดับ
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ
 ศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้
 คู่ความสามารถตกลงกันได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 28 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะ
สนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามสถานภาพ
การสมรส

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
โสด	สมรส	-.20109 [*]	.08172	.014
	หย่าร้าง	-.29448 [*]	.12797	.022
	แยกกันอยู่	-.33500 [*]	.13688	.015
สมรส	โสด	.20109 [*]	.08172	.014
	หย่าร้าง	-.09339	.11380	.412
	แยกกันอยู่	-.13391	.12373	.280
หย่าร้าง	โสด	.29448 [*]	.12797	.022
	สมรส	.09339	.11380	.412
	แยกกันอยู่	-.04052	.15814	.798
แยกกันอยู่	โสด	.33500 [*]	.13688	.015
	สมรส	.13391	.12373	.280
	หย่าร้าง	.04052	.15814	.798

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 28 พบว่า สถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้แตกต่างกัน ดังนี้คือ โสดกับสมรสกับหย่าร้าง และกับแยกกันอยู่ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 29 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก
จำแนกตามระดับการศึกษา

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	3.761	16.923	.000
ภายในกลุ่ม	317	.222		
รวม	319			

จากตาราง 29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 30 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก จำแนกตามระดับการศึกษา

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	.32310*	.05554	.000
	ปริญญาโท	.18674	.10920	.088
ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-.32310*	.05554	.000
	ปริญญาโท	-.13636	.10661	.202
ปริญญาโท	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-.18674	.10920	.088
	ปริญญาตรี	.13636	.10661	.202

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 30 พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออกแตกต่างกันดังนี้คือ ต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 31 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	2.447	10.474	.000
ภายในกลุ่ม	317	.234		
รวม	319			

จากตาราง 31 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 32 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	.25648 [*]	.05694	.000
	ปริญญาโท	.23830 [*]	.11196	.034
ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-.25648 [*]	.05694	.000
	ปริญญาโท	-.01818	.10931	.868
ปริญญาโท	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-.23830 [*]	.11196	.034
	ปริญญาตรี	.01818	.10931	.868

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 32 พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันดังนี้คือ ต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี และกับปริญญาโท โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 33 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามระดับการศึกษา

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	.810	2.309	.101
ภายในกลุ่ม	317	.351		
รวม	319			

จากตาราง 33 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 34 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุน ประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามระดับการศึกษา

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	1.742	5.339	.005
ภายในกลุ่ม	317	.326		
รวม	319			

จากตาราง 34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 35 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะ สนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามระดับ การศึกษา

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	.21598 [*]	.06730	.001
	ปริญญาโท	.05007	.13232	.705
ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-.21598 [*]	.06730	.001
	ปริญญาโท	-.16591	.12918	.200
ปริญญาโท	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-.05007	.13232	.705
	ปริญญาตรี	.16591	.12918	.200

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 35 พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประเมินประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้แตกต่างกันดังนี้คือต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 36 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก จำแนกตามอาชีพ

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.860	8.308	.000
ภายในกลุ่ม	315	.224		
รวม	319			

จากตาราง 36 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินประเมินต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 37 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก จำแนกตามอาชีพ

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	.09194	.10847	.397
	พนักงานบริษัทเอกชน	.30239*	.11877	.011
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.16330	.11968	.173
	อื่นๆ	.25731*	.12266	.037
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-.09194	.10847	.397
	พนักงานบริษัทเอกชน	.21045*	.07427	.005
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.25524*	.07573	.001
	อื่นๆ	.16537*	.08035	.040
พนักงานบริษัทเอกชน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-.30239*	.11877	.011
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-.21045*	.07427	.005
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.46569*	.08986	.000
	อื่นๆ	-.04508	.09379	.631
รับจ้าง/เกษตรกร	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	.16330	.11968	.173
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	.25524*	.07573	.001
	พนักงานบริษัทเอกชน	.46569*	.08986	.000
	อื่นๆ	.42061*	.09494	.000
อื่นๆ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-.25731*	.12266	.037
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-.16537*	.08035	.040
	พนักงานบริษัทเอกชน	.04508	.09379	.631
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.42061*	.09494	.000

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 37 พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประเมินประเมินต่อการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออกแตกต่างกันดังนี้คือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับพนักงานบริษัทเอกชน และกับอื่นๆ และธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายกับพนักงานบริษัทเอกชน กับรับจ้าง/เกษตรกร และกับอื่นๆ และพนักงานบริษัทเอกชนกับรับจ้าง/เกษตรกร และรับจ้าง/เกษตรกรกับอื่นๆ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 38 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพ

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.473	6.351	.000
ภายในกลุ่ม	315	.232		
รวม	319			

จากตาราง 38 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 39 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านคุณธรรมจริยธรรม
จำแนกตามอาชีพ

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-.07276	.11040	.510
	พนักงานบริษัทเอกชน	.17648	.12088	.145
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.17879	.12182	.143
	อื่นๆ	.18933	.12484	.130
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	.07276	.11040	.510
	พนักงานบริษัทเอกชน	.24923 [*]	.07559	.001
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.10603	.07708	.170
	อื่นๆ	.26209 [*]	.08178	.001
พนักงานบริษัทเอกชน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-.17648	.12088	.145
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-.24923 [*]	.07559	.001
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.35526 [*]	.09146	.000
	อื่นๆ	.01285	.09546	.893
รับจ้าง/เกษตรกร	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	.17879	.12182	.143
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	.10603	.07708	.170
	พนักงานบริษัทเอกชน	.35526 [*]	.09146	.000
	อื่นๆ	.36812 [*]	.09663	.000
อื่นๆ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-.18933	.12484	.130
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-.26209 [*]	.08178	.001
	พนักงานบริษัทเอกชน	-.01285	.09546	.893
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.36812 [*]	.09663	.000

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 39 พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของ
ผู้ประเมินประเมินต่อการใกล้เคียงข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรม
แตกต่างกันดังนี้คือ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายกับพนักงานบริษัทเอกชน และกับอื่นๆ และพนักงาน
บริษัทเอกชนกับรับจ้าง/เกษตรกร และรับจ้าง/เกษตรกรกับอื่นๆ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 40 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอาชีพ

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	.613	1.749	.139
ภายในกลุ่ม	315	.350		
รวม	319			

จากตาราง 40 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินประเมินต่อการใกล้เคียงข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 41 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุน ประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามอาชีพ

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	.833	2.532	.040
ภายในกลุ่ม	315	.329		
รวม	319			

จากตาราง 41 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประเมินประเมินต่อการใกล้เคียงข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 42 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะ
สนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามอาชีพ

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-.04133	.13146	.753
	พนักงานบริษัทเอกชน	-.00478	.14394	.974
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.26785	.14505	.066
	อื่นๆ	.06364	.14866	.669
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	.04133	.13146	.753
	พนักงานบริษัทเอกชน	.03654	.09001	.685
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.22652*	.09178	.014
	อื่นๆ	.10496	.09738	.282
พนักงานบริษัทเอกชน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	.00478	.14394	.974
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-.03654	.09001	.685
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.26306*	.10890	.016
	อื่นๆ	.06842	.11366	.548
รับจ้าง/เกษตรกร	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	.26785	.14505	.066
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	.22652*	.09178	.014
	พนักงานบริษัทเอกชน	.26306*	.10890	.016
	อื่นๆ	.33148*	.11506	.004
อื่นๆ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-.06364	.14866	.669
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-.10496	.09738	.282
	พนักงานบริษัทเอกชน	-.06842	.11366	.548
	รับจ้าง/เกษตรกร	-.33148*	.11506	.004

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 42 พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของ
ผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลกด้านการช่วยเหลือเสนอแนะ
สนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ แตกต่างกันดังนี้คือ ธุรกิจส่วนตัว/
ค้าขายกับรับจ้าง/เกษตรกร และพนักงานบริษัทเอกชนกับรับจ้าง/เกษตรกร
และรับจ้าง/เกษตรกรกับอื่นๆ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 43 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก
จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	.510	2.116	.079
ภายในกลุ่ม	315	.241		
รวม	319			

จากตาราง 43 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 44 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตาม
ระดับรายได้ต่อเดือน

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	.401	1.632	.166
ภายในกลุ่ม	315	.246		
รวม	319			

จากตาราง 44 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 45 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามระดับ รายได้ต่อเดือน

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.792	5.343	.000
ภายในกลุ่ม	315	.335		
รวม	319			

จากตาราง 45 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ ศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ตาราง 46 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านความรู้ความสามารถ
จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน

	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
5001-10000 บาท 10001-15000 บาท	.16964	.14818	.253
15001-20000 บาท	.23942	.14291	.095
20001-25000 บาท	.30500*	.14953	.042
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป	.46682*	.12666	.000
10001-15000 บาท 5001-10000 บาท	-.16964	.14818	.253
15001-20000 บาท	.06978	.12014	.562
20001-25000 บาท	.13536	.12794	.291
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป	.29718*	.10028	.003
15001-20000 บาท 5001-10000 บาท	-.23942	.14291	.095
10001-15000 บาท	-.06978	.12014	.562
20001-25000 บาท	.06558	.12179	.591
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป	.22740*	.09230	.014
20001-25000 บาท 5001-10000 บาท	-.30500*	.14953	.042
10001-15000 บาท	-.13536	.12794	.291
15001-20000 บาท	-.06558	.12179	.591
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป	.16182	.10225	.115
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป 5001-10000 บาท	-.46682*	.12666	.000
10001-15000 บาท	-.29718*	.10028	.003
15001-20000 บาท	-.22740*	.09230	.014
20001-25000 บาท	-.16182	.10225	.115

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 46 พบว่า ระดับรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประเมินีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลกด้านความรู้ความสามารถ แตกต่างกันดังนี้คือ 5001 – 10000 บาทกับ 20001 – 25000 บาท และกับมากกว่า 25000 บาทขึ้นไป และ 10001 – 15000 บาทกับมากกว่า 25000 บาทขึ้นไป และ 15001 – 20000 บาทกับมากกว่า 25000 บาทขึ้นไป โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 47 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุน
 ประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.248	3.858	.004
ภายในกลุ่ม	315	.324		
รวม	319			

จากตาราง 47 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 48 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะ
 สนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามระดับ
 รายได้ต่อเดือน

	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
5001-10000 บาท 10001-15000 บาท	.01726	.14556	.906
15001-20000 บาท	.21827	.14038	.121
20001-25000 บาท	.32250*	.14688	.029
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป	.32731*	.12442	.009
10001-15000 บาท 5001-10000 บาท	-.01726	.14556	.906
15001-20000 บาท	.20101	.11802	.090
20001-25000 บาท	.30524*	.12568	.016
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป	.31005*	.09850	.002
15001-20000 บาท 5001-10000 บาท	-.21827	.14038	.121
10001-15000 บาท	-.20101	.11802	.090
20001-25000 บาท	.10423	.11964	.384
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป	.10905	.09067	.230
20001-25000 บาท 5001-10000 บาท	-.32250*	.14688	.029
10001-15000 บาท	-.30524*	.12568	.016
15001-20000 บาท	-.10423	.11964	.384
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป	.00481	.10044	.962
มากกว่า 25000 บาทขึ้นไป 5001-10000 บาท	-.32731*	.12442	.009
10001-15000 บาท	-.31005*	.09850	.002
15001-20000 บาท	-.10905	.09067	.230
20001-25000 บาท	-.00481	.10044	.962

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 48 พบว่า ระดับรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อ
 บทบาทของผู้ประเมินพร้อมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการ
 ช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ แตกต่างกัน
 ดังนี้คือ 5001 – 10000 บาทกับ 20001 – 25000 บาท และกับมากกว่า 25000 บาทขึ้นไป และ
 10001 – 15000 บาทกับ 20001 – 25000 บาท และกับมากกว่า 25000 บาทขึ้นไป และ

20001 – 25000 บาทกับ 5001 – 10000 บาท โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 49 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านพฤติกรรมและการแสดงออกจำแนกตามความเกี่ยวข้องกับคดี

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.100	4.711	.001
ภายในกลุ่ม	315	.234		
รวม	319			

จากตาราง 49 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเกี่ยวข้องกับคดีแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 50 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านพฤติกรรมและการแสดงออก จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับคดี

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
โจทก์	จำเลย	.08210	.07600	.281
	ผู้เสียหาย	-.05303	.09987	.596
	ทนายโจทก์	.30873*	.08414	.000
	ทนายจำเลย	.12242	.09032	.176
จำเลย	โจทก์	-.08210	.07600	.281
	ผู้เสียหาย	-.13513	.09369	.150
	ทนายโจทก์	.22662*	.07670	.003
	ทนายจำเลย	.04031	.08343	.629
ผู้เสียหาย	โจทก์	.05303	.09987	.596
	จำเลย	.13513	.09369	.150
	ทนายโจทก์	.36175*	.10041	.000
	ทนายจำเลย	.17544	.10564	.098
ทนายโจทก์	โจทก์	-.30873*	.08414	.000
	จำเลย	-.22662*	.07670	.003
	ผู้เสียหาย	-.36175*	.10041	.000
	ทนายจำเลย	-.18631*	.09091	.041
ทนายจำเลย	โจทก์	-.12242	.09032	.176
	จำเลย	-.04031	.08343	.629
	ผู้เสียหาย	-.17544	.10564	.098
	ทนายโจทก์	.18631*	.09091	.041

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 50 พบว่า ความเกี่ยวข้องกับคดีที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านพฤติกรรมและการแสดงออกแตกต่างกันดังนี้คือ โจทก์กับทนายโจทก์ และจำเลยกับทนายโจทก์ และผู้เสียหายกับทนายโจทก์ และทนายโจทก์กับทนายจำเลย โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 51 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับคดี

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.627	7.072	.000
ภายในกลุ่ม	315	.230		
รวม	319			

จากตาราง 51 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเกี่ยวข้องกับคดีแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 52 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านคุณธรรมจริยธรรม
จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับคดี

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
โจทก์	จำเลย	.04339	.07542	.566
	ผู้เสียหาย	-.15808	.09911	.112
	ทนายโจทก์	.32512*	.08350	.000
	ทนายจำเลย	.08558	.08963	.340
จำเลย	โจทก์	-.04339	.07542	.566
	ผู้เสียหาย	-.20147*	.09297	.031
	ทนายโจทก์	.28173*	.07612	.000
	ทนายจำเลย	.04220	.08280	.611
ผู้เสียหาย	โจทก์	.15808	.09911	.112
	จำเลย	.20147*	.09297	.031
	ทนายโจทก์	.48321*	.09964	.000
	ทนายจำเลย	.24367*	.10483	.021
ทนายโจทก์	โจทก์	-.32512*	.08350	.000
	จำเลย	-.28173*	.07612	.000
	ผู้เสียหาย	-.48321*	.09964	.000
	ทนายจำเลย	-.23954*	.09021	.008
ทนายจำเลย	โจทก์	-.08558	.08963	.340
	จำเลย	-.04220	.08280	.611
	ผู้เสียหาย	-.24367*	.10483	.021
	ทนายโจทก์	.23954*	.09021	.008

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 52 พบว่า ความเกี่ยวข้องกับคดีที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันดังนี้คือ โจทก์กับทนายโจทก์ และจำเลยกับผู้เสียหาย และกับทนายโจทก์และผู้เสียหายกับทนายโจทก์ และกับทนายจำเลย และทนายโจทก์กับทนายจำเลย โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 53 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับคดี

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.783	5.316	.000
ภายในกลุ่ม	315	.335		
รวม	319			

จากตาราง 53 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเกี่ยวข้องกับคดีแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 54 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านความรู้ความสามารถ
จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับคดี

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
โจทก์	จำเลย	.09361	.09108	.305
	ผู้เสียหาย	-.06816	.11969	.569
	ทนายโจทก์	.39235*	.10084	.000
	ทนายจำเลย	.12651	.10824	.243
จำเลย	โจทก์	-.09361	.09108	.305
	ผู้เสียหาย	-.16176	.11228	.151
	ทนายโจทก์	.29875*	.09193	.001
	ทนายจำเลย	.03290	.09999	.742
ผู้เสียหาย	โจทก์	.06816	.11969	.569
	จำเลย	.16176	.11228	.151
	ทนายโจทก์	.46051*	.12033	.000
	ทนายจำเลย	.19467	.12660	.125
ทนายโจทก์	โจทก์	-.39235*	.10084	.000
	จำเลย	-.29875*	.09193	.001
	ผู้เสียหาย	-.46051*	.12033	.000
	ทนายจำเลย	-.26585*	.10895	.015
ทนายจำเลย	โจทก์	-.12651	.10824	.243
	จำเลย	-.03290	.09999	.742
	ผู้เสียหาย	-.19467	.12660	.125
	ทนายโจทก์	.26585*	.10895	.015

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 54 พบว่า ความเกี่ยวข้องกับคดีที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านความรู้ความสามารถแตกต่างกันดังนี้คือ โจทก์กับทนายโจทก์ และจำเลยกับทนายโจทก์ และผู้เสียหายกับทนายโจทก์ และทนายโจทก์กับทนายจำเลย โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตาราง 55 การอธิบายความแปรปรวนของข้อมูล ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุน
 ประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับคดี

	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.765	5.568	.000
ภายในกลุ่ม	315	.317		
รวม	319			

จากตาราง 55 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเกี่ยวข้องกับคดีแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 56 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะ
สนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ จำแนกตามความ
เกี่ยวข้องกับคดี

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig
โจทก์	จำเลย	-.05418	.08854	.541
	ผู้เสียหาย	-.08180	.11635	.483
	ทนายโจทก์	.31440*	.09803	.001
	ทนายจำเลย	.16609	.10523	.115
จำเลย	โจทก์	.05418	.08854	.541
	ผู้เสียหาย	-.02761	.10915	.800
	ทนายโจทก์	.36858*	.08936	.000
	ทนายจำเลย	.22027*	.09721	.024
ผู้เสียหาย	โจทก์	.08180	.11635	.483
	จำเลย	.02761	.10915	.800
	ทนายโจทก์	.39620*	.11698	.001
	ทนายจำเลย	.24789*	.12307	.045
ทนายโจทก์	โจทก์	-.31440*	.09803	.001
	จำเลย	-.36858*	.08936	.000
	ผู้เสียหาย	-.39620*	.11698	.001
	ทนายจำเลย	-.14831	.10592	.162
ทนายจำเลย	โจทก์	-.16609	.10523	.115
	จำเลย	-.22027*	.09721	.024
	ผู้เสียหาย	-.24789*	.12307	.045
	ทนายโจทก์	.14831	.10592	.162

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 56 พบว่า ความเกี่ยวข้องกับคดีที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้แตกต่างกัน ดังนี้คือ โจทก์กับทนายโจทก์ และจำเลยกับทนายโจทก์ และกับทนายจำเลย และผู้เสียหายกับ

ทนายโจทก์ และกับทนายจำเลย โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่นๆไม่มีความแตกต่าง

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) วิเคราะห์ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ อื่นๆเกี่ยวกับบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 39 ของผู้ตอบสอบถามทั้งหมด ได้แสดงความคิดเห็น พอสรุปได้ ดังนี้

ด้านพฤติกรรมการแสดงออก

1. ผู้ประนีประนอมไม่ควรแสดงออกหรือเห็นว่าผู้ประนีประนอม คือผู้มีอิทธิพลเหนือคู่ความ และคู่ความควรได้รับเกียรติจากผู้ประนีประนอม
 2. ผู้ประนีประนอมควรอธิบายถึงความเสียหายหรือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นถ้าหากปล่อยให้ข้อพิพาทยังคงอยู่ต่อไป เช่น เรื่องค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างรอกกระบวนการพิจารณาของศาล การเสียเวลาในการทำมาหากิน และอาจสูญเสียความสัมพันธ์อันดีระหว่างคู่ความเอง
 3. ผู้ประนีประนอมควรให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่คู่ความในการตัดสินใจในการระงับข้อพิพาท หรือการยอมรับข้อตกลงโดยคู่ความเอง มิใช่เกิดจากแรงกดดันจากผู้ประนีประนอม
 4. ผู้ประนีประนอมควรแสดงออกให้เห็นโดยชัดเจนว่าผู้ประนีประนอมเป็นคนกลางที่มีความปรารถนาที่จะให้คู่ความทั้งสองฝ่ายบรรลุข้อตกลงร่วมกัน โดยแสดงความเห็นอกเห็นใจทั้งสองฝ่ายอย่างตรงไปตรงมา
 5. ผู้ประนีประนอมควรเตรียมข้อมูลให้พร้อมก่อนการเจรจา โดยศึกษาที่มาที่ไปของปัญหาข้อพิพาทจากสำนวนคดี และจัดกลุ่มปัญหาให้ชัดเจนก่อนการเจรจา เพื่อให้คู่ความเกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น
 6. ผู้ประนีประนอมควรสอบถาม และให้คู่ความที่มีส่วนได้เสียโดยตรงได้แสดงความคิดเห็น และกำหนดทิศทางความต้องการที่แท้จริงก่อน แล้วจึงให้คู่ความขอความเห็นหรือคำปรึกษาจากบุคคลรอบข้าง เพื่อแสดงให้เห็นความต้องการที่แท้จริงของคู่ความคืออะไร
- โดยสรุป ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้านพฤติกรรมการแสดงออก ผู้ประนีประนอมควรให้เกียรติคู่ความทั้งสองฝ่ายได้แสดงออกทางความคิดเห็นต่อปัญหาข้อพิพาทของตน มากกว่าที่ผู้ประนีประนอมจะเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขต่างๆที่จะนำไปสู่การยุติข้อพิพาท และผู้ประนีประนอมควรชี้ให้เห็นว่าข้อดีและข้อเสียของการยุติข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ยนั้นมีประโยชน์อย่างไร อีกทั้งผู้ประนีประนอมควรมีการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลคดีก่อนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยการจัดกลุ่มปัญหาแนวทางการยุติข้อพิพาท เพื่อเสนอให้คู่ความได้พิจารณาตามความสมัครใจของคู่ความเอง

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

1. ผู้ประนีประนอมควรแสดงความเมตตา เห็นอกเห็นใจ และกระตือรือร้นที่จะให้คู่ความเกิดความสบายใจว่าการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการตกลงกันจะเป็นผลดีว่าการต่อสู้กันในกระบวนการพิจารณาของศาล และสามารถนำความสุขความสัมพันธที่ดีต่อกัน ให้กลับมาได้อีกครั้ง
2. ผู้ประนีประนอมควรแสดงความเห็นเชิงสร้างสรรค์เมื่อต้องแยกการประชุมที่ละฝ่าย และนำความคิดเห็นของอีกฝ่ายเสนอให้ทราบถึงความต้องการ และควรรักษาความลับจากการเจรจาเพื่อไม่ให้เกิดความระแวงสงสัยกับอีกฝ่ายหนึ่ง
3. ผู้ประนีประนอมควรแสดงความเชื่อมั่นว่าการเสนอทางเลือกในการยุติข้อพิพาทครั้งนี้จะนำมาสู่ความสัมพันธ์ที่ดีแก่คู่ความอีกครั้ง
4. ผู้ประนีประนอมไม่ควรออกความเห็นในลักษณะการชี้ขาดข้อพิพาทในลักษณะที่ให้คู่ความยอมรับในแนวทางของผู้ประนีประนอม แต่ต้องให้เป็นไปตามความประสงค์ และความพึงพอใจในทางเลือกของคู่ความทั้งสองฝ่ายเท่านั้น
5. ผู้ประนีประนอมควรวางตนเป็นกลาง ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จนทำให้คู่ความอีกฝ่ายเกิดความไม่มั่นใจในความเป็นกลางของผู้ประนีประนอม

โดยสรุป ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้ประนีประนอมควรมีความเมตตา เห็นอกเห็นใจ และมีความปรารถนาดีที่จะให้คู่ความทั้งสองฝ่ายบรรลุข้อตกลงอันจะนำไปสู่การยุติข้อพิพาทอย่างพึงพอใจทั้งสองฝ่าย โดยผู้ประนีประนอมต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นลักษณะของการชี้ขาดข้อพิพาทเพื่อให้คู่ความต้องปฏิบัติตาม

ด้านความรู้ความสามารถ

1. ผู้ประนีประนอมควรเข้าใจถึงปรัชญาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการแสดงบทบาทของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มิใช่การต่อรองผลประโยชน์หรือการเกลี้ยกล่อมให้คู่ความยอมรับตามเงื่อนไขของผู้ประนีประนอมเอง โดยปราศจากความสมัครใจของคู่ความ แต่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นการยุติข้อพิพาทของคู่ความเองด้วยความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย
2. ผู้ประนีประนอมควรได้รับการอบรมความรู้กฎหมายเบื้องต้นอันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการเจรจาหาข้อยุติให้กับคู่ความ
3. เมื่อมีประเด็นความยุ่งยากในข้อพิพาทใดๆ ผู้ประนีประนอมควรขอความเห็นจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อประกอบการหาทางเลือกที่ดีที่สุดให้กับคู่ความ
4. ผู้ประนีประนอมที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทควรมีมากกว่าหนึ่งคน เพื่อให้คู่ความเห็นว่าข้อพิพาทของตนมีความสำคัญและได้รับความสนใจ ซึ่งผู้ประนีประนอมหลายคนอาจเสนอทางเลือกที่หลากหลายที่จะนำไปสู่การยุติข้อพิพาทได้

5. ผู้ประนีประนอมที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเรื่องนั้น ๆ ควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องนั้น ๆ จะทำให้คู่ความในคดีเกิดความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของผู้ประนีประนอม

โดยสรุป ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้านความรู้ความสามารถ ผู้ประนีประนอมควรเข้าใจและตระหนักถึงปรัชญาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างแท้จริง โดยการยุติข้อพิพาทใด ๆ ต้องอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจของคู่ความเอง และผู้ประนีประนอมจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะเรื่องที่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น ๆ อีกทั้งการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในแต่ละคดีควรมีผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมากกว่าหนึ่งคน

ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้

1. ผู้ประนีประนอมควรช่วยเหลือคู่ความโดยการพูดนำทางเพื่อเปิดการเจรจาเพราะโดยปกติคู่ความมักไม่กล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกหรือข้อมูลส่วนตัวของตนก่อนอาจเพราะว่ากลัวฝ่ายตนจะเสียเปรียบ

2. ผู้ประนีประนอมต้องช่วยให้บรรยากาศเกิดการผ่อนคลายระหว่างการเจรจา ในขณะที่มีความตึงเครียด และคอยระงับสำนวนยั่วโทสะของคู่ความ เพื่อรักษาบรรยากาศของการเจรจาให้เป็นไปโดยตลอด

3. ผู้ประนีประนอมต้องช่วยส่งผ่านข้อมูลจากฝ่ายหนึ่งไปสู่อีกฝ่ายหนึ่ง และทำให้คู่ความเข้าใจความหมายที่อีกฝ่ายกำลังพูดถึงนั้น

4. ผู้ประนีประนอมต้องรู้จักช่วงเวลาในการจัดการเจรจา โดยต้องรู้จักจังหวะการเรียกเจรจาดังเดียว การเจรจาพร้อมกันสองฝ่าย หยุดการเจรจาชั่วคราว หรือเลื่อนการเจรจาออกไป

5. ผู้ประนีประนอมควรเป็นผู้รับฟังที่ดี และเป็นผู้ตั้งคำถามเพื่อให้คู่ความได้ระบายความคับข้องใจ และการตั้งคำถามให้คู่ความแสดงความคิดเห็น

โดยสรุป ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า บทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ด้านการช่วยเหลือเสนอแนะสนับสนุนประสานความเข้าใจให้คู่ความสามารถตกลงกันได้ ผู้ประนีประนอมควรเปิดการเจรจาโดยการพูดนำเพื่อให้คู่ความกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกพร้อมที่จะให้ข้อมูลในฝ่ายของตน ผู้ประนีประนอมควรรักษาบรรยากาศของการเจรจาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ช่วยผ่อนคลายบรรยากาศเมื่อเกิดความตึงเครียดระหว่างคู่ความสองฝ่าย และผู้ประนีประนอมต้องเป็นผู้รับฟังที่ดี และช่วยในการส่งผ่านข้อมูลจากฝ่ายหนึ่งไปสู่อีกฝ่ายหนึ่ง และสื่อความหมายให้อีกฝ่ายเข้าใจในเจตนาที่ตรงกัน ผู้ประนีประนอม ต้องรู้จักตั้งคำถาม เพื่อให้คู่ความแสดงความคิดเห็นซึ่งจะทำให้ผู้ประนีประนอมสามารถเข้าใจ และความต้องการที่แท้จริงของคู่ความทั้งสองฝ่ายได้ และต้องรู้จักช่วงเวลาใดที่ควรแยกการเจรจาดังเดียว เรียกเจรจาพร้อมกันสองฝ่าย พักการเจรจา

ชั่วคราว หรือเลื่อนการเจรจาออกไป เพื่อให้คู่ความได้หาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการเจรจาในครั้งต่อไป

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน ได้แก่ คู่ความในคดีที่เป็นโจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และทนายความ สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ในแต่ละข้อได้ดังนี้

1. การทำหน้าที่ของผู้ประนีประนอมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ถือเป็นส่วนหนึ่งของการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่คู่ความ ท่านคิดว่าบทบาทที่สำคัญของผู้ประนีประนอมพึงปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ผู้ประนีประนอมถือเป็นคนกลาง เป็นผู้ที่ไม่มีส่วนได้เสียในคดี แต่มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก เสนอแนวทาง และวิธีการยุติข้อพิพาทด้วยความพึงพอใจของคู่ความทั้งสองฝ่าย บทบาทที่สำคัญของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คือต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะด้านการเจรจา มีความเป็นกลาง มีคุณธรรมจริยธรรมอันจะทำให้คู่ความมีความเชื่อมั่นได้ว่าทางเลือกที่ผู้ประนีประนอมเสนอให้กับคู่ความเลือกเพื่อการยุติข้อพิพาทนั้นเป็นช่องทางที่ดีที่สุด และคู่ความสามารถได้รับประโยชน์จากการยุติข้อพิพาทนั้น โดยคู่ความทั้งสองฝ่ายยังคงรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อกันได้

2. ผลกระทบของคดีความ และข้อตกลงในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความย่อมส่งผลโดยตรงต่อคู่ความ เพื่อช่วยให้คู่ความบรรลุข้อตกลงที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง และไม่ทำให้เกิดปัญหาอื่น ท่านคิดว่าผู้ประนีประนอมที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นควรมีคุณลักษณะสำคัญอย่างไร

ข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความที่คู่ความตกลงกันยอมส่งผลต่อคู่ความทั้งสองฝ่าย หากข้อตกลงหรือเงื่อนไขในสัญญาประนีประนอมยอมความไม่มีความสมบูรณ์ หรือขัดต่อกฎหมาย เมื่อเกิดปัญหาการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือตามสัญญาประนีประนอมยอมความในภายหลังแล้วคู่ความฝ่ายที่ผิดสัญญาประนีประนอมยอมความอาจได้รับผลกระทบในภายหลัง หรืออาจโดนบังคับคดีให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาตามยอมที่คู่ความทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความไว้ เพื่อป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นหลังจากที่คู่ความทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมตามข้อตกลงในชั้นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยการทำหน้าที่โดยผู้ประนีประนอม ผู้ประนีประนอมควรพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแนวทางแต่ละแนวทางที่คู่ความได้ตกลงกันว่าขัดต่อกฎหมายหรือไม่ และผู้ประนีประนอมต้องชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียในการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำต่อกันไว้

3. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ต้องทำความเข้าใจข้อมูล และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้อพิพาท และคู่ความที่เกี่ยวข้อง ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ประนีประนอมสามารถทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้สำเร็จ

การยุติข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ถือเป็นกรยุติปัญหาหรือข้อขัดแย้งระหว่างคู่พิพาทสองฝ่ายซึ่งมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน และท้ายที่สุดอาจนำไปสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรงได้ในที่สุด การยอมรับหรือโอนอ่อนเข้าหากันถือเป็นความท้าทายอย่างสูงต่อการทำหน้าที่เป็นคนกลางของผู้ประนีประนอม ผู้ประนีประนอมจึงควรมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และศิลปะในการเจรจาต่อรองประกอบกับต้องอาศัยข้อเท็จจริงในความขัดแย้งนั้นเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการยอมรับและพึงพอใจของคู่พิพาททั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ผู้ประนีประนอมนอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถแล้วควรจะต้องเป็นผู้มีอำนาจโดยธรรมชาติ คือต้องเป็นผู้ที่คู่ความทั้งสองฝ่ายให้ความเคารพ นับถือ และมีความเชื่อว่าการได้รับคำชี้แนะจากคนกลางหรือผู้ประนีประนอมแล้วจะทำให้ข้อพิพาทของตนได้รับการแก้ไขและดำเนินไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพราะฉะนั้นปัจจัยที่จะทำให้ผู้ประนีประนอมสามารถทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้สำเร็จมากยิ่งขึ้นคือ การมีภาวะผู้นำ สามารถเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ สร้างความน่าเชื่อถือ สร้างความศรัทธาให้แก่คู่ความได้

4. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทบางเรื่องยากแก่การทำความเข้าใจ มีประเด็นที่ยุ่งยาก และสลับซับซ้อน จำเป็นต้องใช้ความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการไกล่เกลี่ย ท่านคิดว่าผู้ประนีประนอมควรมีวิธีการ หรือเทคนิคในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างไร

ข้อพิพาทแต่ละเรื่องมีความแตกต่างกัน เนื่องจากที่มาของปัญหาแตกต่างกัน อีกทั้งความต้องการของคู่พิพาทก็แตกต่างกัน ปัญหาที่แท้จริงของความขัดแย้งที่นำมาสู่ข้อพิพาทส่วนใหญ่เกิดจากความเข้าใจไม่ตรงกัน หรือได้รับผลประโยชน์ไม่เท่าเทียมกัน หรือเกิดจากการไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาต่อกันทำให้อีกฝ่ายเข้าใจได้ยากจึงเกิดข้อพิพาทในที่สุด ข้อพิพาทบางเรื่องมีความสลับซับซ้อน มีประเด็นที่ยุ่งยาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนกลางหรือผู้ประนีประนอมต้องทำความเข้าใจ และศึกษาถึงประเด็นปัญหาอย่างมากเพื่อหวังที่จะนำพาคู่ความทั้งสองฝ่ายบรรลุข้อตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ผู้ประนีประนอมจะอาศัยความรู้ความสามารถของตนแล้วยังต้องอาศัยทักษะพิเศษเฉพาะด้าน เช่น ผู้ประนีประนอมที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านที่ดินก็ควรได้รับหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเรื่องเกี่ยวกับที่ดิน ผู้ประนีประนอมที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินก็ควรได้รับหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเรื่องเกี่ยวกับการเงิน หรือหากผู้ประนีประนอมที่รับผิดชอบในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเรื่องนั้นไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านควรที่จะแจ้งให้ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบราชการศาลทราบ เพราะความไม่รู้ไม่เชี่ยวชาญในเรื่องที่ไกล่เกลี่ยนั้นอาจนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมหรือเสียหายแก่คู่ความได้

5. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลกอย่างไร

ผู้ประนีประนอมถือได้ว่าเป็นคนกลางในการทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และทำหน้าที่ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งการจะทำให้คู่ความทั้งสองฝ่ายยอมรับข้อตกลงหรือเงื่อนไขอันจะนำไปสู่ความปรองดองในอนาคต บทบาท และหน้าที่ของผู้ประนีประนอมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจึงถือได้ได้ว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการได้รับคำพิพากษาของศาล ผู้ประนีประนอมหรือคนกลางที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก ต้องแสดงบทบาทอย่างชัดเจนให้ประจักษ์ต่อคู่ความว่าผู้ประนีประนอมที่กำลังทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และเป็นบุคคลที่ได้รับความน่าเชื่อถือ เป็นผู้นำที่นำศรัทธา และเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นกลางกับคู่ความทั้งสองฝ่าย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นว่า บทบาทของผู้ประนีประนอมต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลจังหวัดพิษณุโลก นอกจากผู้ประนีประนอมจะทำหน้าที่เป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อหวังผลให้ข้อพิพาทของคู่ความยุติลงได้ด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และหวังให้คู่ความทั้งสองฝ่ายมีความพึงพอใจในข้อยุตินั้น ด้วยความเป็นธรรมเสมอภาค และคู่ความทั้งสองฝ่ายต่างยอมรับในข้อตกลงร่วมกัน ผู้ประนีประนอมที่ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องแสดงบทบาทที่ทำให้คู่ความเห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของตนนั้น เป็นบุคคลที่มีความเป็นกลางอย่างแท้จริง อีกทั้ง มีความรู้ความสามารถในการเสนอแนะแนวทาง หรือทางเลือกที่ดีที่สุดในการยุติข้อพิพาทนั้น โดยผลของการยอมรับแนวทางในการยุติข้อพิพาทใดๆ จะนำไปสู่การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ และศาลจะพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคู่ความทั้งสองฝ่ายในอนาคต หากข้อตกลงร่วมกันของคู่ความทั้งสองฝ่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงก็จะทำให้ข้อพิพาทนั้นยุติลงด้วยความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย แต่หากข้อตกลงร่วมกันนั้นไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อาจเป็นไปได้ว่าในอนาคตก็จะเกิดข้อพิพาทในรูปแบบใหม่ขึ้นอีกได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของผู้ประนีประนอมหรือคนกลางที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีความน่าเชื่อถือ และได้รับความศรัทธาจากคู่ความทั้งสองฝ่ายเป็นบุคคลที่คู่ความให้การยอมรับ และต้องเป็นผู้ที่สามารถให้คำแนะนำเสนอแนะแนวทางแสดงให้เห็นว่าแต่ละแนวทางของการเลือกที่จะตกลงร่วมกันนั้น มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร อีกทั้งผู้ประนีประนอมที่ทำหน้าที่เป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นกลางกับคู่ความทั้งสองฝ่าย